

С а д р ж а ј:

Миодраг Илић – [Легенда о земљи Лазаревој](#) - драма

Стари путописци су забележили да су се у Србији кнеза Лазара, у другој половини 14. века, која се тек ослободила превласти Константинопоља, дух и култура непрестано развијали, а плодови тог развоја били су саграђени манастири, цркве и коначишта. Велика пажња била је указивана уметницима и песницима, научницима и лекарима. Свака сезона давала је богату жетву: ређала су се венчања, рођења, крштења, смењивали су се вашари, ловови, турнири и прославе. Села и градови нису знали за велике глади и епидемије. Рудници Ново Брдо и Јањево на Косову били су у процвату. Око њих су се подизала насеља у којима су живели саксонски, италијански и грчки рудари, који су радили у српским рудницима. Српски новац имао је добар углед и био је у оптицају у суседним краљевствима, у Цариграду, и у Италији... Свет кнеза Лазара нестао је у крви и блату, под копитама османлијских атова, на Видовдан, 1389, године. И то је тема драме Миодрага Илића.

Ако се приликом критичке анализе драмског текста са историјском тематиком, обично, као обавеза процењивача подразумева неопходност маркирања познатих и од стране историјске науке доказаних чињеница везаних за сам догађај – када је реч о боју на Косову, то није случај! Јер, овај историјски (а по изузетно малом броју доступних чињеница, готово псеудоисторијски) догађај, у колективној свести, традицији, вери и митологији српског народа, заузима оно место које би се у математичкој науци, на пример, могло дефинисати као – аксиом. Нешто што је дато само по себи, и што се не доказује. Ако је, значи, Косовски бој аксиом, како и зашто га онда треба увек изнова, из

генерације у генерацију, испитивати – између осталог, и у драмској форми? На то питање, Миодраг Илић, аутор Легенде о земљи Лазаревој, одговара на специфичан драматуршки, естетски и мисаони начин... [>>> види поговор](#)

Миладин Шеварлић – [Небеска војска](#)

У комаду Небеска војска, Миладин Шеварлић бави се својом познатом, готово опсесивном драмском тематиком: распадом послератног српског грађанског друштва, заправо, вивисекцијом тог јединственог света који нестаје пред налетом, онога пута Новог светског комунистичко-бољшевичког поретка! Али, Небеска војска је, при том, и комад-спектакл који осликава, богатом драматуршком панорамском тематиком, људе и догађаје тих раних послератних година који, било да су победници или побеђени, или, чак, незаинтересовани и неутрални – (са)учествују у налету новог доба, успевајући или не успевајући да му се прилагоде. Кроз ликове и судбине чланова старе и богате предратне београдске трговачке породице Алимпић, њихове рођаке, пријатеље и непријатеље, те кроз њихове међусобне односе, Шеварлић, рекло би се, захвата готово све “оријентационе тачке”, незаобилазне при сваком историјском, социолошком, па и психолошком сагледавању тог, скоро тектонског поремећаја у Србији, у Београду – насталог при жестоком судару предратног, грађанског света који настаје и новог, послератног, комунистичког света – који настаје!

И, збиља, у Небеској војсци, као на неком великом ренесансном платну Веронезеа, или Рафаела, сваки од ликова јесте, истовремено, и одраз историјске епохе у којој дела, прошлости из које долази, али и антиципације оне будућности коју ће својим делањем да обликује... [>>> види поговор](#)

Драган Томић – [Псећа кућица](#)

Псећа кућица Драгана Томића јесте драма о болу. О његовој генези: рађању бола, детињству, раној младости, сазревању и старости. На жалост не и о болу који умире, већ наставља да траје, ту негде у нама, као саставни део нашег бића, сећања и духа; као део сваке живе ћелије нашег организма...

Томићев свет који нестаје јесте свет српског народа на Косову и Метохији. Ова драма (а, заправо, жанровски најприближнија једној, такође нестајућој драмској форми – трагедији) доживљава судбину многих књижевних дела, или уметничких дела уопште, које антиципирају будућност. Написана пре дванаестак година, у време када је мало ко од нас наслућивао тако брз и крвав распад бивше Југославије, а, поготово, када је мало ко од нас веровао (или, није желео да поверује) у такво трагично исходиште вишевековног присуства српског народа на Косову и Метохији – за своје доба, Псећа кућица дошла је прерано. Њене сценске реализације, тада, мало ко је хтео, или смео да се прихвати.

Данас, међутим, ово дело својим драмским устројством, прецизном и функционалном оркестрацијом приче, делање и поступке својих јунака, те сведеном, можда шкртом, али кристално бистром психологизацијом главних ликова – неумољиво, готово неком врстом уметничко-математичке логике, мрви свог партнера “с оне стране корица”, показујући му и доказујући да се све, заправо, и морало одиграти онако како се одиграло. По томе је Псећа кућица, збиља, веома блиска античкој трагедији, где богови, истина, утичу на људске животе, али у којој и делање богова нису препуштени бескрајној хировитости олимпске доколице, већ исто тако омеђена невидљивим границама форме... [>>>](#)
[види поговор](#)

Владимир Ђурић – Ђура – [Коју игру играш?](#) - психо-комедија

Јунаци психо-комедије Коју игру играш?, Владимира Ђурића – Ђуре, збиља, играју веома озбиљну, животну, егзистенцијалну игру “откривања самога себе”. У овом комаду, у коме је ћерка час мајка, а мајка час ћерка – самим тим, и отац није увек отац, него је повремено и муж – рекло би се, као да је само Џо, фрајер, онај једини што не игра ништа. Који је, заправо, само оно што, де фацто, јесте: фрајер, рокер, индивидуум, објекат сулуде пиходеличне замисли, с елементима трилера, али и хорора – Анабеле, рибе, и Ике, маторца. Међутим, основни драматуршки, естетски и мисаони квалитет ове Ђурићеве “црне комедије”, управо се и заснива на томе да ништа није онако као што на први поглед изгледа! Јер, таман кад помислимо да смо спознали, дефинисали и аналитичком дедукцијом “уканалисали” основне мотиве и правце делања главних јунака – брзо се испостави да смо на погрешном трагу. И тако, Анабела, која је час мајка а час ћерка, или Ика, који је час тровач а час отрован – не чине те мимикрије само да би забавили публику, или, далеко било, ту исту засмејавали; они то не чине чак ни ради виших “психоаналитичких циљева” презентације вечите борбе између “его” и “алтер-его”; не, они то једноставно играју за нас, упозоравајући да, заправо, ништа и никад није онако како нам изгледа. Или, што би Шекспиров Хамлет рекао свом најбољем и једином пријатељу: “Драги мој Хорацио, ништа није ни добро ни лоше, но га таквим само чини наше уверење”... [>>> види поговор](#)

Снежана Кутрички - [Ковчег](#)

Ковчег Снежане Кутрички јесте, како сама ауторка каже, “алегоријска прича”. Али, то је истовремено и комад о нестајању једног света кога се најтеже одричемо. Света детињства, дечјих успомена, мириса и боја... Радња ове драме фундирана је око протагонисткиње Соње, деветнаестогодишње девојке која, погођена одласком мајке у тренуцима најосетљивијим и најтежим, кадасе девојчица претвара у жену – левитира у специфичној, рекло би се зачудној породичној ситуацији! Између свог оца, старијег и млађег брата, своје баке као доброг анђела заштитнички раширених крила над породицом, агресивних комшија, комуналних служби које постављају цеви кроз улицу, немилосрдно пенетрирајући у њен интимни свет (као да јој цеви постављају кроз мозак) – Соња, борећи се и против земље, и против блата које надире у њен свет – води, разуме се, донкихотовски рат. Па, ипак, иако јој брат сугерише како је њена “земљана клаустрофобија: клинички доказан ментални поремећај, настао одласком мајке, а не реална животна опасност – нико до чланова ове “СФ породице”, заправо, у то није сасвим убеђен. Ковчег што се открива на крају комада закопан у башти (а који се не отвара!), можда, крије све породичне тајне. Можда је то спасоносни кључ који би да одбрави породични кошмар – а, можда је и “Пандорина кутија” из које би тек покуљао свеобавијајући безизлаз од кога спаса нема. Као и у сваком породичном драмском комаду, у Ковчегу, засигурно, има аутобиографских елемената. Она би се, вероватно, свела само на уобичајено позиционирање неколико оријентационих општих места, да нема те изразите ауторске “алегоријске короне”, која ову причу чини истовремено веома интимном (готово, понекад, и до конотативних потешкоћа) – али, с друге стране, веома јасном и одређеном: посебно на плану препознатљивих вредности психолошке породичне драме, “О’Ниловског” типа... [>>> види поговор](#)

Александар Ђаја - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 12

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар
Јевремова 19 ; ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30 и Културно
просветна заједница Београда, Змај Јовина 4

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић, Братислав Петковић и Живорад Ајдацић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Редакција: др Рашко В. Јовановић, Миладин Шеварлић, Радомир Путник, Драган Томић,
Владимир Ђурић Ђура,

Коректура - Биљана Остојић

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић